

Ekspertgruppe mot sykefravær

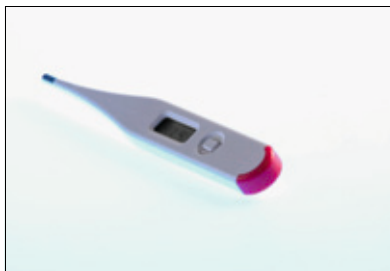

FOTO: SCANPIX

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har oppnevnt en ekspertgruppe som skal vurdere mulige administrative tiltak for å snu den urovekkende utviklingen i sykefraværet. Anbefalingene fra ekspertgruppen vil være et viktig grunnlag når regjeringen sammen med partene i arbeidslivet over nyttår skal drøfte innholdet i en videreføring av IA-avtalen (IA står for inkluderende arbeidsliv, red.anm.) og eventuelle tiltak for å få ned sykefraværet, sier arbeidsminister Rigmor Aasrud i en pressemelding.

Tiltakene ekspertgruppen har fått i oppdrag å vurdere er blant annet bedre oppfølging av dagens regler, gjennomgang av stopp-punkt i sykefraværsløpet, aktivitetskrav for arbeidstaker og en vurdering av sykemeldens rolle. Vurderingene bør bygge på tidligere erfaringer fra Norge og andre land, og annen tilgjengelig kunnskap om sykefraværsutviklingen og driverne bak sykefraværet. Målet er å finne tiltak som kan bidra til en klar reduksjon av sykefraværet.

Ekspertgruppen blir ledet av seniorforsker Arnstein Mykletun ved Nasjonalt folkehelseinstitutt, og består ellers av forskere, fastleger og representanter fra Arbeids- og velferdsetaten og Helse- og omsorgsdepartementet.

Gruppens anbefaling skal foreligge 1. februar 2010. Slik kan anbefalingen ses i sammenheng med drøftingene arbeidsministeren skal ha med partene om IA-avtalen og tiltak mot sykefravær, som skal starte i midten av januar og være avsluttet før gjeldende IA-avtale går ut 1. mars 2010.

Forebygging og trivsel hindrer sykefravær

Helsetrøbbel i 20-årene gir høyere risiko for lange sykemeldinger senere, og fleksibelt arbeidsliv kan øke presset. Funnene stammer fra en svensk studie som har fulgt de mannlige deltagerne i studien over en periode på 30 år.

Studien kan bare si noe om menn, fordi den er basert på vernepliktige født fra 1940 og framover. Den viser tydelig at helseproblemer i 20-årene kan gi langtidssykemeldinger 30 år senere, og det er kontrollert at dette slår til uansett under hvilke yrkesforhold folk lever under. Studien viser at det er viktig med forskning og søkelys både på arbeidslivet og privatlivet til de unge arbeidstakerne, for å forebygge langtidssykefraværet.

De svenske forskerne mener at det er livsstresset som har økt, og ikke de rent fysiske problemene. De sier at det er for lite forskning på helheten av hverdagslivet og hvilke faktorer fra privatlivet som påvirker arbeidslivet. I tillegg mener de det er for lite ren arbeidsplassforskning.

En viktig gruppe i risikozonen er den aldersgruppen som stifter familie og etablerer seg på arbeidsplassen i samme tidsperiode, når de er rundt 30, og de som anstrenger seg for å få alt til å strekke til. Forskerne er derfor bekymret over det fleksible arbeidslivet. Det finnes ingen grense for hvor mye man kan jobbe lenger. Det oppfatter man kanskje som positivt i perioder av livet, men det innebærer en grenseløshet som ikke fungerer for en del grupper, for eksempel de som har små barn.

Ashjørn Grimsmo er seniorrådgiver ved Arbeidsforskningsinstituttet i Norge og sier at man må se på andre ting enn hvilken gruppe personene tilhører for å få en forståelse av arbeidstakers helse og sykefravær.

– Vi vet at helse er arvelig betinget, men også at miljøeksponeringer både i oppveksten og i arbeidslivet er av

avgjørende betydning for den enkeltes helseutvikling. Derfor må vi ha et sterkere arbeidsplassfokus i forskningen om vi ønsker bedre forståelse av mekanismene og prosessene som leder til sykefravær. Spesielt gjelder dette de psykososiale arbeidsmiljøforholdenes innvirkning, sier han.

– Vi vet for lite om hvordan vi skal få til en god match mellom arbeidsplassens betingelser og de ansattes helsemessige forutsetninger og ressurser, sier han videre til forskning.no.

Umiddelbare tiltak som innstramninger i sykelønnsordningen, som for eksempel ved definerte sykemeldingsperioder basert på diagnose, og begrensninger i sykemeldingsperioden, som er på trappene i Norge, er tiltak som har fungert i Sverige, på den måten at sykefraværet er redusert.

– Men folks helse er ikke nødvendigvis blitt bedre, sier Grimsmo, og tror at trivsel på arbeidsplassen kan gi bedre helseoppfatning. Han mener at man i iveren etter å finne tiltak for å redusere sykefraværet, burde tenke vel så mye på helse som på uhelse, og på mestring på jobben.

– Det er jo mange som har helseproblemer som går på jobb likevel, sier han, og sier videre at det er her det psykososiale arbeidsmiljøet kommer inn i bildet. For de som føler seg behøvd og til nytte på jobben, og har et meningsfylt arbeid å gå til, skal det nok mer til før de definerer seg selv som for syk til å gå på jobb, sier Grimsmo til forskning.no.

FOTO: SCANPIX